

บทบรรณาธิการ

สถาบันการศึกษา วัด และชุมชนเป็นรากฐานสำคัญของสังคมที่นักวิชาการและนักวิจัยสนใจศึกษาวิเคราะห์กันมาอย่างต่อเนื่อง วารสารฉบับนี้นำเสนอบทความวิจัยและบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสถาบันทางสังคม 3 องค์การ คือ สถานศึกษา ชุมชน และวัดหรือศาสนา ซึ่งนอกจากสถาบันครบครันแล้วทั้ง 3 สถาบันนี้ถือว่าเป็นเสาหลักที่สมาชิกในสังคมต้องให้ความสำคัญและผลักดันให้เกิดความเข้มแข็งเพื่อให้สังคมอยู่รอดและมั่นคง ในบทความที่เกี่ยวข้องกับสถาบันแต่ละกลุ่มได้เสนอวิธีการที่จะพัฒนาบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร และชุมชนเป้าหมายในแง่มุมต่างๆ ซึ่งทางวารสารเห็นว่าเป็นประโยชน์ แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

บทความในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาและการจัดการศึกษาประกอบด้วยบทความที่นำเสนอวิธีการส่งเสริมหรือทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ได้แก่ บทความวิชาการของ รศ.ดร.บุหงา วัฒนะ เรือง จะปฏิรูปใครก่อนดีจึงจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ระหว่างครูกับผู้บริหาร โดยชี้ให้เห็นว่าครูต้องเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล จะทำให้รู้ปัญหาและศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน แล้วลงมือแก้ไขในทุกประเด็นทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม และผู้บริหารโรงเรียนต้องสนับสนุนในการแก้ปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ควรปรับแก้เกณฑ์มาตรฐานทางวิชาชีพ โดยให้ใช้เกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาเป็นตัววัดความก้าวหน้าของอาชีวครูและผู้บริหาร บทความวิจัยของ จักรพงศ์ วารี เรือง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีกำกับตนเองและระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนโมบายลิรนนิงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสร้างสื่อการสอนมัลติมีเดียของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พบว่า รูปแบบการกำกับตนเองและระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันต่อทักษะการสร้างสื่อการสอนมัลติมีเดียของนักศึกษาครูอย่างมีนัยสำคัญ และบทความวิจัยของวิสันท์ พาหะมาก เรือง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร สมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษา การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก

โดยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ยังมีบทความวิจัยของ จงกล บัวแก้ว เรื่อง การประมาณค่า พารามิเตอร์ของแบบสอบเทสเลต ประกอบด้วยค่าอำนาจจำแนก ความยาก การเดา และความสามารถของผู้สอบตามโมเดลทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบ 3 พารามิเตอร์ (IRT 3PL) และโมเดลทฤษฎีการตอบสนองเทสเลตแบบ 3 พารามิเตอร์ (TRT 3PL) โดยใช้คะแนนรายข้อจากแบบทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานในรายวิชาภาษาอังกฤษ ชั้น ม.3 และบทความเกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรมของ ผศ.ดร. จิตเกษม หล้าสะอาด เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมการใช้ประโยชน์จากแมลงในห้องเรียนของเกษตรกรจากการศึกษาการใช้ประโยชน์และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแมลงในห้องเรียนของเกษตรกรจังหวัดสุราษฎร์ธานี นำมาพัฒนาชุดฝึกอบรม และทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ บทความเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาของ หทัยรัตน์ คชเดช เรื่อง ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ที่ผลการวิจัยส่วนหนึ่งได้เสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ควรมีทักษะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยต้องมีความสามารถชักนำหรือสร้างแรงจูงใจในการเปลี่ยนเจตคติของทุกคนในสถานศึกษา มีความยุติธรรม มีวิสัยทัศน์เป้าหมายทางการศึกษาที่ชัดเจน เป็นกันเองและเป็นที่พึ่งของครู ตลอดจนการกระตุ้นให้ครูทุกคนตระหนักและเห็นคุณค่าของงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ของตน และบทความวิจัยเกี่ยวกับครูของสำรวย ภักดี เรื่องรูปแบบเชิงสาเหตุการเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคใต้ที่พบว่าการสร้างเป้าหมาย การจัดระบบเสริมแรง และการบริหาร แบบมีส่วนร่วมเป็นตัวแปรเชิงสาเหตุในรูปแบบความสัมพันธ์ที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของการเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานของครูในสถานศึกษาได้ร้อยละ 78.40 โดยรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง

บทความในกลุ่มการสร้างความรู้ความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและสถานประกอบการ ประกอบด้วย บทความวิชาการเรื่องการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม : ทางเลือกหนึ่งของการรับใช้สังคมของมหาวิทยาลัย ของ รศ.ดร.ชีรวัดณ์ นิเจนตร ที่เสนอให้สถาบันอุดมศึกษา

นำหลักการและวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมไปปรับใช้ในการปฏิบัติพันธกิจเพื่อสังคมโดยการผนวกไปในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาของมหาวิทยาลัยบทความวิจัยสถาบันของจันทิมา งามอาจ เรื่องการบริหารจัดการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ที่รายงานว่าคุณภาพการบริหารจัดการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันแห่งนี้อยู่ในระดับดีมากด้านการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอก การกำหนดชุมชนหรือองค์กรเป้าหมายการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของอาจารย์ทุกคณะ การจัดทำแผนบริการวิชาการร่วมกับชุมชนเป้าหมาย ส่วนชุมชนเป้าหมายก็มีผลการพัฒนาที่ชัดเจนและดำเนินการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และเสนอให้จัดตั้งหน่วยงานกลางที่มีโครงสร้างและบทบาทหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนี้ให้ชัดเจน บทความวิจัยของ ดร.กฤษณะ ทองแก้ว เรื่อง ชุมชนดอนมะลิ : ศูนย์กลางวัฒนธรรมชาวไทยทรงดำสุราษฎร์ธานี ที่ศึกษาการสร้างชุมชนของชาวไทยทรงดำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าชุมชนแรกที่มาก่อนตั้งคือชุมชนดอนมะลิ โดยพระสงฆ์ชาวไทยทรงดำเข้ามามีส่วนร่วมก่อสร้างสำนักสงฆ์และพัฒนาเป็นวัดดอนมะลิ โรงเรียนบ้านไทรงาม ศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยทรงดำ และกลุ่มอื่นๆ จนกลายเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมของคนกลุ่มนี้ บทความของ รศ.ดร.รงค์ บุญสวยขวัญ เรื่อง ตัวกระทำให้ทางอำนาจและปัจจัยของเมืองวิเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดเพื่ออธิบายการบริหารจัดการเมือง ที่อธิบายว่าต้องเปลี่ยนแปลงจากแนวคิดการปกครองมาเป็นการบริหารจัดการที่เน้นการเปลี่ยนแปลง การบูรณาการการสร้างเครือข่ายโดยมีวิสัยทัศน์ร่วมของเมือง ผู้นำหรือนักการเมืองต้องเปลี่ยนมาเป็นคนจัดการเมืองที่เน้นการบริการสาธารณะแบบมีอาชีพ พลเมืองก็ต้องเป็นพลเมืองที่มีคุณธรรมและสัมพันธ์กับภาคส่วนอื่น ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลางกับท้องถิ่นก็ต้องให้ท้องถิ่นมีอิสระในการปฏิบัติการทางอำนาจเพื่อบริการสาธารณะในเมืองที่มีการกำกับและตรวจสอบมาตรฐาน และต้องรื้อฟื้นสถาบันทางสังคมและระบบคุณค่าของสังคม ให้กลายเป็นทุนทางสังคมของเมือง และบทความวิจัยของ อัครเดช ไม้จันทร์ เรื่องปัจจัยที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมติดตั้งเครื่องจักรสายการผลิตในจังหวัดสงขลา พบว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานอยู่ในระดับมากทั้งด้านความรวดเร็วในการทำงาน คุณภาพงานและปริมาณการผลิต

ส่วนปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน ขวัญและกำลังใจในการทำงาน และความสัมพันธ์กับบุคคลในที่ทำงาน สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานได้ร้อยละ 5.40

ส่วนในกลุ่มที่เกี่ยวกับวัดและศาสนามีสองบทความ เรื่องแรก รศ.ดร.ปัญญา เลิศไกร นำเสนอเรื่อง วัด : การจัดการอาหารไม่ให้เหลือทิ้ง เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการอาหารจากการใช้ภูมิปัญญาและการถอดบทเรียนหลังการปฏิบัติกรร่วมกันของพระนักวิชาการของวัด การประชุมกลุ่มพูดคุย เสนอกับผู้รู้ แล้วนำมาทดลองและประเมินผลเป็นระยะๆ ตามแนวทางตาปูเกลียว (Spiral Model) จนสามารถทำให้อาหารสด อาหารแห้งและปัจจัยต่างๆ ถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างมีคุณค่า สิ้นเปลืองน้อยที่สุด เกิดประโยชน์ต่อพระภิกษุ สามเณร ญาติโยม เด็กนักเรียน และคนในชุมชนอย่างกว้างขวาง สุดท้ายคือ บทวิจารณ์หนังสือสารคดีเรื่องตามรอยพระพุทธเจ้า โดย รศ.ปราณี เพชรแก้ว ซึ่งให้ภาพแห่งความเป็นจริงในแง่ที่ว่า พระพุทธเจ้านั้นมีอยู่จริงและเป็นมนุษย์ธรรมดาที่ได้ใช้ความเพียรพยายามอย่างหนักจนพบกฎแห่งความจริงของธรรมชาติที่เรียกว่า “ธรรม” และนำสิ่งนั้นมาประกาศต่อชาวโลก ในขณะที่สภาพของสังคมอินเดียในยุคนั้นมากด้วยความเชื่อในเทพเจ้าและปาฏิหาริย์ซึ่งเป็นกระแสแห่งศรัทธาในศาสนาพราหมณ์อันแข็งแกร่ง แต่ศาสนาพุทธสามารถ “แทงทะลุ” ขึ้นมาเหนือเมฆหมอกแห่งอภิปรายเหล่านั้นได้ แต่ก็ยังกล่าวถึงทั้งช่วงเวลาที่สูงเรื่องและตกต่ำของพุทธศาสนาในอินเดีย “วันที่พุทธหายไปจากอินเดีย” เรื่องนี้น่าจะสะท้อนปรากฏการณ์ในสังคมไทยที่เริ่มจะมีบางคนแปลงสารคำสอนของพระพุทธองค์ไปปลุกฝังความเชื่อและวิถีปฏิบัติที่แปลกแยกออกไปเพื่อประโยชน์ของตนและกลุ่มพวก เกิดความเชื่อและพิธีกรรมแปลกๆ ที่ไม่ใช่หลักคำสอนของพุทธศาสนา รวมทั้งพฤติกรรมของพระสงฆ์บางส่วนที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด จึงเป็นหน้าที่ของพุทธบริษัททั้งหลายที่ต้องช่วยกันจรรโลงรักษาพุทธศาสนาด้วยการยึดถือปฏิบัติอย่างมั่นคงในแก่นแท้ของพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าให้ยั่งยืนต่อไป

วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานีทำหน้าที่เป็นสื่อกลางสำหรับนักศึกษา ครู อาจารย์ และผู้สนใจทั่วไปในการเผยแพร่องค์ความรู้และผลงานวิจัยในสาขาสังคมศาสตร์ ที่เกี่ยวกับรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา และสหวิทยาการ เพื่อนำไปศึกษาค้นคว้าและประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในแวดวงวิชาการต่อไปสมดังเจตนาที่ตั้งไว้

บรรณาธิการ